

STORTINGET

Representantforslag 121 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Tobias Drevland Lund, Seher Aydar og Bjørnar Moxnes

Dokument 8:121 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tobias Drevland Lund, Seher Aydar og Bjørnar Moxnes om å hjelpe ukrainere på flukt fra krig ved å tilby kollektiv beskyttelse til ukrainske flyktninger

Til Stortinget

Bakgrunn

Russlands brutale og folkerettsstridige invasjon og den påfølgende krigen i Ukraina har allerede skapt en strøm av flyktninger til nabolandene Polen, Ungarn, Moldova og Romania. Den 28. februar kunne Utlendingsdirektoratet (UDI) bekrefte at de første flyktningene fra Ukraina har ankommet Norge. Situasjonen er fremdeles uoversiktlig og vanskelig å spå, men Norge må være forberedt på å ta imot mange mennesker på flukt fra et Ukraina i krig – og det raskt. Man kan ikke vente og se, Norge må handle nå for å være forberedt på å gjøre sin del i den akutte situasjonen som har oppstått i Europa. Norge som nasjon har et ansvar for å hjelpe mennesker på flukt fra krig og nød.

I utlendingsloven kapittel 4 står det i § 34 Kollektiv beskyttelse i en massefluksituasjon før de:

«Dersom det foreligger en massefluksituasjon, kan Kongen i statsråd beslutte at det kan gis kollektiv beskyttelse etter denne paragrafen. Kongen i statsråd beslutter også når adgangen til å gi kollektiv beskyttelse skal bortfalle.

En utlending som omfattes av massefluksituasjonen som nevnt i første ledd, og som kommer til riket eller er her når denne paragrafen får anvendelse, kan

etter søknad få en midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en gruppevurdering (kollektiv beskyttelse). Tillatelsen danner ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Tillatelsen gjelder for ett år og kan fornyes eller forlenges i inntil tre år fra det tidspunktet utlendingen første gang fikk oppholdstillatelse. Deretter kan det gis en midlertidig tillatelse som kan danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Etter fem år med slik tillatelse skal det gis permanent oppholdstillatelse såfremt vilkårene for å inneha tillatelsen fortsatt er til stede og vilkårene for øvrig er oppfylt, jf. § 62.»

Både Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) og Flyktningshjelpen har bedt regjeringen vurdere å gi kollektiv beskyttelse til ukrainere slik Norge gjorde under krigen på Balkan på 90-tallet. Den gangen tok Norge imot over 22 000 flyktninger fra Bosnia, og senere hettet landet flere fra Kosovo. Flyktningshjelpen har uttalt at § 34 i utlendingsloven er laget nettopp for situasjoner som dette. For forslagsstillerne er det viktig å påpeke at alle mennesker med et reelt beskyttelsesbehov som flykter fra Ukraina og frykter for sine liv, må komme under beskyttelse, om det så er mennesker med andre bakgrunner og nasjonaliteter enn ukrainsk også.

Kommunesektorens organisasjon KS forteller at det er en stor vilje til å ta imot flyktninger i kommunene, og at flere allerede har henvendt seg til KS med ønske om å ta imot flyktninger. Flere kommuner har i skrivende stund sagt at de står klare til å ta imot og bosette flyktninger fra Ukraina, deriblant Oslo, Bergen, Bodø, Tromsø, Stavanger, Bærum, Lillehammer, Seljord, Drangedal og Sunndal for å nevne noen. En forutsetning som flere kommuner nevner, er at staten selvsagt stiller opp økonomisk for kommunene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen i henhold til § 34 i utlendingsloven om å innvilge kollektiv beskyttelse til ukrainske flyktninger etter søknad, slik at de kan få midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en gruppevurdering.
2. Stortinget ber regjeringen snarest komme tilbake til Stortinget med en plan for å sette kommunene og Utlendingsdirektoratet i stand til å håndtere et større mottak av ukrainske flyktninger samt sørge for planer for å oppskalere antall plasser på asylmottak.

2. mars 2022

Tobias Drevland Lund

Seher Aydar

Bjørnar Moxnes